

Prirodoslovno.

Myurella Careyana, Sull.

Tako se imenuje v Evropi dozdej ne še najdeni znamenivi mah.

Na svojih prirodoslovnih izletih sem letos mimo družega tudi mahove nabiral. Viševška okolica je različnih plemen in vrst tako bogata, da skoraj polovico onih, ktere Rabenhorst v svoji kriptogamni flori našteva, sem samo v tukajšnji okolici nabral, med njimi pa tudi zgorej imenovanega, o katerem mi g. Juratska, kteremu sem nekaj meni še neznanih mahov v determinacijo poslal, piše, da te vrste mah do zdaj še ni bil najden v Evropi, ter se nahaja samo v severni Ameriki. To nam zadosti priča, da v naši lepi, na prirodoslovnih stvaréh tako bogati deželi se marsikaj najde, česar bi drugej zastonj iskal, a marsikaj bi se še našlo, kar nepoznano kje tiči, ako bi žalibog! nečimurnost ne bila tako velika za prekrasno prirodu, in ako bi več ljudi z večim veseljem se pečalo z njo ter jo preiskavali.

Robič.

Politične stvari.

Kako bode z volitvami v družih deželah.

V časnikih se bere, da povsod se na vso moč pripravljajo na volitveni boj in da povsod se bojijo nemčurski ustavoverci, ki ne privoščijo nobenemu drugemu narodu njegovih pravic, in da bodo spet padli.

Na Vorarlberškem je škofa namestnik pl. Amberg po deželi poslal navdušeni oklic na duhovščino in ljudstvo, ki jim priporoča, naj se vsak od prvega do zadnjega, kdor ima pravico voliti, udeleži volitve. Greh bi bil, zdaj nečimurnemu biti! Če se država v deželnih in državnih zborih vtikuje v cerkvene zadeve, sme in mora se tudi duhovščina v državne. Prepričani smo — piše časnik „Vaterland“ — da na Vorarlberškem kakor na Kranjskem bodo zopet voljeni vsi prejšnji poslanci, ki so v poslednjem zboru pokazali, da so vredni zaupanja, ki ga narod v nje stavi.

Na Moravskem nemčurska koterija zemljo in pekel na pomoč kliče, da bi premagala našo (federalistično) stranko; vendar v kmečkih in mestnih občinah ne bodo nič opravili; velika nevarnost je le v velikem posestvu; pričakovati je, da bode mnogozasluženi voditelj federalistične stranke grof Egbert Belkredi vso moč napel, da jej pomaga do zmage, čeravno je zdaj oni Chlumezky minister, ki je popred kot c. k. vladni svetovalec kolovodja bil ustavoverski stranki in jej bode pomagal na vse kriplje. — Na Českem je zmaga federalističnih velikih posestnikov gotova.

V gornji Avstriji bodo kmečke občine gotovo prejšnje poslance volile in morebiti, da tudi v mestih pridobi naša stranka nekoliko poslancev, bolj nevarne pa so volitve velikih posestnikov; vendar je pričakovati, da veliki posestniki, ki so pri zadnjih volitvah v istem duhu, kakor mi volili, se ne bodo izneverili svojim načelom.

Gornjo-avstrijski volitveni odbor katol. društva je dal za srenje na kmetih glasilo: Ravno tisti volilni možje — ravno tisti poslanci! in potem kliče:

„Dvakrat v kratkem času ste bili prašani, če hočete potegniti z liberalci; vi pa ste določno in z enim glasom odgovorili, da tisti niso možje vašega zaupanja, ki očitno govoré od razpada cesarstva in vse od Prusa pričakujejo, tudi ne cerkveni roparji, brezverniki, začetniki šolskih postav in sleparji; odgovorili ste, da hočete imeti mir in pokoj v cesarstvu, ktereга uni podkopujejo in

trgajo; — da hočete biti varni; — da hočete sami po svoji veri živeti in da morete tudi otroke kršansko-katoliško odrežati; — da hočete toraj v svoji deželi le katoliške in domoljubne može imeti za namestnike v deželnem zboru! In zdaj — če tudi ste že dvakrat določno odgovorili, kaj je vaša volja, vendar morate še v tretje iti volit!

Zakaj? Liberalci vam bodo rekli: zadnji deželni zbor je bil nepostaven, in zato je razrešen!

To je laž! Cesar je dvé postavi (pri nas eno) razrešenega deželnega zbora potrdil in s tem je sam spoznal in potrdil, da je bil zbor postaven.

Laž je! Zakaj le samo vsi tisti deželni zbori so razrešeni, v kterih katoliški in patrijotiški poslanci večino imajo.

Resnica je to-le: Liberalci na to merijo (bere se po vseh njih časnikih), oni merijo na to, da že tretja volitev v tako kratkem času bode vas utrudila in omečila, da vas ne bi bilo več k volitvi, in da jim bode lepo prostor pustili. — Odgovorite jim moško, prvič pri volitvi volilnih mož, in potlej pri volitvi poslancev! Storite kakor Tiroinci! Tudi njih deželni zbor so poprej razreševali, kakor zdaj vašega; pokazali so pa pred vsem svetom, da možje se ne dajo vpregniti in podreti, kteri imajo pregovor: „Z Bogom za vero, cesarja, domovino!“

Po njih se ravnajte; držite skupaj, in poslednjikrat bode to, da se liberalci vmišljujejo z vami se skušati!

Dopisi.

Iz hrvatske Reke 26. nov. (*Tužna nam majka Slava! Slovenci! ne vdajte se tujcem!*) Primate drage „Novice“ v svoj mnogocenjeni list sledeče vrstice (sam Bog vedi, kako bi rekel) naše ali?? Reke! Ko se je to mesto v Magjar-orsag prekrstilo, mislili so Rečani, da jim bode Fiumera iz Magjarskega preko Hrvatske sam med, sladkor, zlato in srebro vozila; al tužni jako so se prevarili! Od velikega veselja prišlo je brzo na tugo in žalost! Naši mladi očetje (stari, koji so pametni, se ne brigajo za to) delali so i še danes delajo na nos na vrat, da vse, kar je narodnega, se iz Reke zapodí; misleći, da vsemogočna Ungarija bode jih bogate i srečne storila, — da bode njihove domače sine na časti i službe postavila, — da jih bode vojaškega jarma oslobodila, — da jim bode samo zlato i srebro pošiljala, i da tako od hrvatske svoje matere nikdar več nobene potrebe ne bodo imeli, ampak kakor bubrek v boji bodo plavali. Al tužna majka Slava! kako nizko so padli! Magjari pošiljajo svoje ljudi na prve službe; Magjari nočejo, da se kaka služba v maternem jeziku opravlja, i kar je še več, odstranili so tudi vredne, spoštovane i učene učitelje od nižih šol, i to samo zato, ker niso hoteli magjarski čardaš plesati; postavili so neznane tuje, lahone ali druge vélike liberalce za učitelje, kajti ti plešejo, kakor oni gosljajo; Magjarov niso mogli, a Hrvatov niso hoteli, zato so poklicali tujce. I tako vam gre vse narobe. Sedaj pred nekoliko dnevi je magjarska vlada dala zapoved, da se Rečka županija ima prenesti na Šušak, to vam je preko vode Fiumere; naj gre vse ven iz Reke, kar po hrvatskem diši. Županija je imela skupščino v soboto preteklo, i odločila je ostati na Reki, zato, ker je Reka Magjarom provizorno dana; ako pa viša oblast bode zapovedala, takrat se bode prenesla v Bakar, dve uri daleč, a ne v Šušak. Malo kasneje bode morala marširati tudi naša vredna, narodna mladež z gimnazijo skupaj ali v Bakar ali v Karlovac, zato, ker je vse v njej narodno; i tako bode „in fine finali“ ostala Reka prava pustinja i to tem več, ako je istina, kakor se piše, da bode

se skušala napraviti železnica iz Trsta in iz Ljubljane v Karlovec, i potem v Dalmacijo. Takrat z Bogom Reka i ž njo oholi Magjari! Pametni Rečani vse to dobro previdijo i se po nosu tolčejo; a prepozno je! Sedaj vidijo, da gré vse pod zlo. Dragina velika, fiti strahoviti, i stanovanja še za dober denar ni mogoče dobiti. Davki vsak dan več; meso, tobak, i vse ostalo drago, akoravno je nesrečni azijatički Čeh s svojim popom Matkovičem obetal zlate gore, da Rečani ne bodo davali vojakov, če se od matere svoje hrvatske ločijo i družega več. Sedaj vidijo, da so v vsem prevarani. Tako je pravo; kdor hoče polno zagrabit, malo poprime! Naša železnica od sv. Petra do Reke je imela biti gotova 1872. leta i Karlovac-Reka 1873. leta; al bojim se, da bode še mnogo Fiumere v morje steklo, predno se bode po njej vozilo. To vse magjarski „eljen“ sabo donaša! — V kratkem, ako bodete drage „Novice“ dopustile, pišem vam zopet.*) Z Bogom vsi Slovenci!

Iz Istre 1. dec. J. V. — Naša Istra je letos pridelala mnogo in dobrega vina, ako je vlih suša druge prirodne zatrla. Letos Slovenci zeló hojevajo po vino v Istro; meni je neki gostilničar pod Učko rekel, da vže je 15 let, kar Kranjci niso tako hodili po vino v Istro kakor letos. Točijo ga okoli Pazina od 7 do 11 gold. špod, to je, 52 bokalov. Tudi Rečko primorje letos nima dosto vina, zato so ga Rečani vže na sto in sto špodov nakupovali v Istri. Ali na morje gre še mnogo več vina iz Istre, kakor po suhem.

Trst 29. nov. (Rojanska čitalnica**) se je z besedo, ki je bila 26. dne t. m. in v kateri se je predstavljala igra „Mlinar in njegova hči“, postavila lep spominek čedalje večega napredka svojega. Vršila se je igra večidel v vseh nalogah hvalevredno, in posebno zadnji prizor, ko Marijica umira, ganil je vso množico poslušalcev (nad 200 oseb) prav do solz. Premil je bil pogled onega prizora, ko je bengalični ogenj posijal blede obraz umirajoče deklice. Gromovita pohvala je donela vrlim diletantom našim, in to prav po pravici. Jaz temu nimam dostavljati družega nego živo željo: le tako naprej! Čitalnica Rojanska zasluži res imé národnega središča na obalih Adrije. Dramatični odsek namerava prihodnjo igro zadnji božični praznik predstaviti in sicer vesela igra: „To sem bil jaz“.

Frickov Janez.

— (Rojanska čitalnica) napravi v nedeljo 10. dne t. m. ob 5¹/₂ uri zvečer veselico s petjem in tombolo. Vljudno se vabijo vsi častiti udje.

Janez Dolinar, tajnik.

Iz Goriškega 4. dec. (Čujte kranjski volilci!) Ako bi jaz slavec bil, iz srca rad bi bil lani po dovršenih volitvah kranjskih deželnih poslancev slehernemu poštenemu volilcu slavo zapel. A zdaj bi pa prerad vse volilce milo prosil, naj volijo poprejšnje poslance. S tem pa nečem reči, da nima Kranjska zraven dose-danjih tudi drugih vrlih možakov; al jaz zato tako prosim, ker se ne vé prav, kaki bi drugi (novejši) bili, sedanja dôba je pa prevažna za — igranje! — Tudi mi tù na Goriškem imamo stranko, koja si je o zadnjih volitvah gorko prizadevala za premembo deželnih poslancev, in res se je v veliko radost oni stranki in rajnemu „Primorcu“ nekaj želj spolnilo, upajočim na bolji zbor. Drugi hladnejši pa se nismo tiste premembe kar nič veselili, pa tudi istinito nič boljega zbora nimamo mimo prejšnjega. — Štajarski Slovenci so

*) Bode nam jako drago.

Vred.

*) Ko je ta dopis bil že stavljen, prejeli smo še družega, ki potrjuje kritiko, v tem dopisu izrečeno.

Vred.

tudi o zadnjih volitvah upali kaj več moči si pridobiti, pa dobili so manj. Da! neki „premodri“ domačini so jo tako slabo zakrenili, da so protivniki naši nam sovražnega moža na stol rodoljubega gosp. dekana posadili. — Toraj da bi se tudi na Kranjskem — v srcu mile Slovenije — kaj nerodnega ne pripetilo, Vas vse častite može volilce prav lepo prosimo, da le soglasno vse prejšnje možake volite k slavi in sreči Vam in nam. Pomozi Bog! Skušen rodoljub.

Iz Cola nad Ipavo 24. nov. — Z velikim veseljem primem danes za pero, da vam, dragi kmetovalci, naznanim važnost slavne naše kmetijske družbe, ki nam je preskrbela zatega denarja vrednega plemenskega bika, ovna, ovac in Sufolških prešičev! Od bika nimamo še kaj povedati, ker smo ga ravnokar dobili; al vendar veliko upanje imamo, ker je po vse izvrsten; od koristi ovna pa smo že popolnoma prepričani; ovca, ki je bila od njega breja, je porodila jagnje 19 funtov težko; Sufolška svinjka se je tudi kaj dobro obnesla; 7. dné t. m. je vrgla 6 prav lepih in zdravih, za pleme kaj pripravnih samčkov. Pri tej priliki omenjam, ako bi kdo kakega mrjaščeka hotel za pleme imeti, naj se naravnost do mene obrne; ob enem pa naročam častitim kupcem, ki so z menoj vred kupili Sufolške prešiče, ako ima kdo mlado svinjko, temu jez prav rad mrjaščeka za njo dam. Kar so „Novice“ o teh prešičih pisale, je gotova resnica. Povem ti, dragi čitatelj, ako tudi mi morebiti ne verjameš, da, ko sem prešiča letos dné 12. malega travna v Ljubljani kupil, je tehtal 45 funtov, zdaj pa tehta že 240 funtov; tedaj se je malo manj izredil kakor vsak dan za cel funt. To pa našim starokopitarjem oči kolje, ki ne verjamejo, da se dá po žlahnih plemenih živinoreja neznano zboljšati. Zato v imenu vseh posestnikov, ki spoznajo blagi namen umne živinoreje izrekujem srčno zahvalo slavni kmetijski družbi in vsem možem, ki v ta namen kaj pripomorejo. Našim starokopitnežem pa kličem: spreobrnite se, in ne bodite sami sebi nevošljivi!

Iz Vipave. — Naš „Sokol“ je napravil na slavo dr. Franceta Preširna dne 3. decembra v čitalnični dvorani besedo z jako zanimivim programom.

Iz Notranjskega 23. nov. (Žalostno politično obnebje.) Vse tu je bilo veselo, ko je grof Hohenwart, naš rojak, prevzel težki nálog správe med narodi, da bi se Avstrija vendar enkrat pomirila. Že smo skor gotovi bili, da po sreči izide modremu možu delo njegovo in da v zadovoljnost ogromne večine avstrijskih narodov jo blagonosno dožene, da nastopi doba pravice in resnice; al kakor strela z jasnega neba nas udari odpust grofa Hohenwarta, in odložena je sprava med narodi — Bog zna kako dolgo! Mi pravimo odložena je sprava, kajti sam presvitli cesar je odločno rekel, da hoče mir med narodi. In do tega mora priti, da ne prepade država. Mi zaupamo cesarjevim besedam, al bojimo se, da oni svetovalci, ki so jamo kopali Hohenwartu, ne bodo Avstrije izkopali iz zadreg. Nobeno ime Auerspergovo nam ne kaže oljike sprave in poravnave. Sprave med narodi drugače še misliti ne moremo, nego jo je grof Hohenwart osnoval. Dokler namreč le en narod vse pravice in vse dobrote vživa, drugim narodom pa le raz svoje bogato obložene mize padajoče drobtinice prepušča, ne more nikakoršne zadovoljnosti med narodi biti. Le če se vsakemu svoje dá, vrne se mir med narode avstrijske in okrepi se država; — v to pomozi Bog!

Iz Bohinja na Gorenskem 2. dec. (Adresa, ktero smo mi Bohinjci, nam na čelu naš župan, 20. dne novembra poslali grofu Hohenwartu), se glasi tako-le: „Vaša prevzvišenost! Visokorodni gospod grof! Bohinj na Kranjskem na meji italijanski je za vso Avstrijo

zeló važen kraj; tù biva blizo 5000 zdravih, delavnih, domoljubnih slovenskih ljudi, ki svitlemu cesarju odrajtujejo vojakov in davkov. — Z veseljem je ves Bohinj pričakoval od Vašega ministerstva pomoči za srečno in slavno Avstrijo. — Sedanje politične negotovosti vendar begajo nas in delajo nezadovoljnost. — Vi blagi gospod grof ste in ostanete nam vedno naše zaupanje v dobro prihodnost. Blagovoljno imejte v dobrem spominu Bohinj, kateri Vam tudi v prihodnje v brambo zvest ostane in željno pričakuje časa, da slavno ministerstvo Hohenwartovo zopet pogumno nadaljuje pretrgano mu težavno vladarsko delo v blagor cele Avstrije, na slavo habsburške monarhije! Slava Vam!“

Iz Gorenskega 3. dec. (*Učiteljem prijazna beseda o volitvah.*) Predragi učitelji! Narod naš, slovenski narod, nas kliče zoper našega najstarejega in najhujšega sovražnika na boj, na boj za naše najsvetejše pravice, za našo národnost. Pokazali smo že dvakrat v kranjskem učiteljskem zboru, da smo prepričani, da šole na Kranjskem morajo biti na národni podlagi osnovane, da se narod naš na stopinjo povzdigne, ktera mu je namenjena, kakor vsacemu omikanemu narodu. Národne šole so pa edino le od národnega deželnega zbora odvisne, ki nam je v poslednji sesiji s svojim sklepom djansko pokazal, da ga je res volja, tudi materijalni stan zboljšati učiteljem. Zatoraj na noge, predragi tovarši! Delajmo, podučujmo, v nemajmo in spodbujajmo naš narod, da bo na dan volitve stal, kakor se izvedenemu narodu spodobi, kakor je že trikrat kot skala stal. Posebno pa mi, učitelji v mestih in trgih, kjer ima naš národni sovražnik največ upliva za svoje ponemčevalna namena, bodimo možje, delajmo našemu učiteljskemu stanu, čast, moštvo, narodno zavednost. Stojimo vsi brez najmanjšega izjemka na narodni strani. Pridimo vsi vsi k volitvam in pokažimo, da vsak posamezen tako misli, kakor je zadnji učiteljski zbor v Ljubljani sklenil; pokažimo, da smo Slovenci! Rudečica je zalila moj obraz, ko sem v „Slov. Nar.“ od 2. grudna čital, da so pri zadnjih volitvah v nekaterih mestih in trgih učitelji nemškutarske poslance volili. Nikdar več, posebno zdaj, tega ne sme biti, da bi slovenski učitelj pod nemškutarsko zastavo stal, ako hočemo, da bomo pred zrelim ljudstvom za izobražene učitelje spoznani. C. k. okrajni glavarji, po večem nemškutarski paše, nam ne morejo nič več tako škodljivi biti, kakor v prejšnjih časih. Okrajni in deželni šolski svét so v večini narodni in ti gotovo zarad poganjanja za pravično narodno stvar gotovo nikomur lasa ne bodo zakrivili. Zatoraj stojimo kot skala za zagovornike narodnih pravic, brez katerih so ljudske šole na Kranjskem brez prave koristi, brez koristi, ktero narod od ljudskih šol zahteva. Čas je kratek, le koj na delo!

A. F., ljudski učitelj.

Iz Radoljce. (*Naznanilo.*) O zadevi po vladi nam zabranjenega tabora v Lescah se sl. občinstvu in posebno onim častitim domoljubom, ki so v ta namen kaj darovati blagovoljili, naslednje naznanja: 30. novembra zbrali so se taborski odborniki v Lescah, ter sklenili: a) Znesek 301 gold. 54 kr., kateri se je za tabor nabral, shrani do novega leta 1872. gosp. Albert Kapus pl. Pihelsteinski v Kamni gorici in pri njemu dobí vsak darovalec svoj donesek, ako to do novega leta 1872. zahteva. Ako pa kdo do tega časa svojega darú ne bo zahteval, bode se potem sodilo, da ga ne bo več tirjal. b) Ostanek doneskov za taborske stroške se potem naloži skoz dve leti pri „pomočnemu društvu“ (Aushilfskassa-Verein) v Ljubljani ali kakem drugem denarnem zavodu proti navadnim obrestim. c) α . Ako bi kazalo, se skliče v prvi priliki letos po vladi zabranjeni tabor. β . Domoljubi se bodo prizadevali, da

spravi v teku dveh let za radoliški polit. okraj „pomočno društvo“ v življenje, kteremu bi oni znesek kot glavnic pripadel, ako ne bi se za tabor porabil. Ako med tem časom, namreč v dveletni dobi ne kaže sklicati tabora, in bi se tudi kazalo, da ni mogoče sklicati pomočnega društva v življenje, onda pripada znesek slovenski Matici v Ljubljani proti temu, da daje, gledé na velikost tega zneska, nekterim dijakom na kranjski gimnaziji, ki so iz radoliškega političnega okraja ter v slovenščini najbolj izurjeni, vsako leto po njej izdane knjige.

V Lescah 30. novembra 1871.

Lovro Pintar, taborskega odbora načelnik.
Radivoj Seraf Mihelač, odbornik.

Iz Kamnika 1. dec. — Iskreno se zahvaljuje vsem prijateljem in znancem, in še posebno domači čitalnici in gospodom iz Ljubljane, kateri so rajnega g. Podrekarja, nepozabljivega sopruga, oziroma očeta na pokopališče 27. listopada spremili, kakor tudi za milo nama skazano sočutje o zgubi ranjcega.

Zalostni zaostali: Marija in Ana.

Iz Krškega na Dolenskem. (*Pevsko društvo*) se je tukaj osnovalo, ter napravi v nedeljo 10. dne t. m. v gosp. Gregoričevih sobanah svojo prvo „besedo“ na slavo F. Prešernu. K tej veselici vse domoljube uljudno vabi odbor.

Iz Vrhnike 2. dec. — Proti koncu novembra, hvala Bogu, je vendar po višem povelji c. kr. deželne sodnije svetovalec gosp. Kaprec preiskaval veliko kupčijo, vsemu svetu znanega našega trgovskega sodnika. Trajala je ova preiskava samo dva dni in pol; bilo je v tem kratkem času zaslišanih malo manj ko 30 oseb, ktere so barantijo, kakor so jo že „Novice“ popisovale, ne samo popolnoma potrdile, marveč še dostavile to, da je še vse premalo naznanjeno, kako in o čem se že več časa suče barantija, akoravno so si nekteri, od gosp. Muleja sem pa tje finančno odvisni nemškutarji na vso moč prizadevali, ljudem zatajčati: „tako in tako govorite, če ne boste zaprti!“ Al prihajali so vendar ljudje z veselim srcem od vseh strani našega okraja k gosp. Kaprecu, kateri se je v vsem jako objektivno, pa vendar z ljudmi tako vljudno obnašal, da je marsikdo vskliknil: „oh! da bi mi imeli mesto grobega Muleja zmirom tacega sodnika, bili bi v nebesih!“ Mnogo je pa tudi še prič, ktere niso bile zaslišane in ktere težko čakajo, da si odvalé težeči kamen od srca s pritožbo do c. k. više preiskovalne sodnije; ter komaj pričakujejo veselega naznanila, da so oprosteni sodnika barantača in da dobijo samo za sodstvo živečega in ne od trgovskih strank odvisnega c. kr. sodnika, kakoršnega po našem mnenji vsak avstrijsk državljan in tudi vsak pravicoljuben človek zahtevati mora in sme. — Sèm ter tje se sliši glas, da g. Mulej se s tem izgovarja, da ni on barantal, ampak žena njegova; drugi pa pravijo, da se s tem hoče olepšavavati, da, akoravno je bil v kupčije zapleten, ni dosti zamudil v pisarni svoji. No! kar prvo zadene, to je, da on, prav on kupčuje, a ne žena, lahko gospodu, ako mu je drago, postrežemo očitno, s tako resničnimi dokazi, da jih more z golo roko prijeti; — drugo pa, kar se tiče nadzorstva v pisarni, naj oznanimo memo družega sledečo historico: Neki kmetovalec je imel opravilo v okrajni pisarni, in ko tudi za svoja pisma koleka potrebuje, gré po-nj v prodajalnico; nazaj prisedši s kolekom, obdrži v pozabljivosti med zobmi majhen konec

že ugašene smodke. Ko pa dotični uradnik to zapazi, skoči kviško in brez kakega svarila, da to ni spodobno, kmetovalca hudo ozmirja in tebi nič meni nič za 24 ur v zapor porine. — Gosp. Mulej, povedite nam: ali lažemo, če rečemo, da te dogodbe ni v zapisniku? Ali morebiti tudi ne veste, da se je neka tožba Vašega prijatelja z vrhniškimi kajžarji zarad živinske pašnje tako prestavila, da še pooblastenci, ktere so zadnji volili, o tem nič vedeli niso, kakor tudi tega ne, da je dotični uradnik se predrznil brez kakega dovoljenja v ta namen po svoji glavi njih imena podpisati in podkrižati? Po tem takem nam gosp. Mulej vendar ne morete zameriti, ako Vam in Vašemu uradnemu nadzorstvu zakličemo: z Bogom!

Iz Ljubljane. — Vsa pozornost je obrnjena zdaj na volitve poslancev v deželni zbor, ki bodo 12., 14. in 15. dne t. m. Radostni moremo naznanjati svojim bralcem, da od vseh strani dežele nam dohajajo vesela sporočila, da se bodo volitve prav srečno izvršile, če tudi se razodeva občna nevolja, da ministerstvo že zopet in v hudi zimi tira volilce na daljna volišča, mislé, da jim to tako malo truda prizadeva kakor Dunajčanju, ki gré le par stopinj daleč. Vendar jih ravno ta sila bode ogréla, da bodo šli volit in v duševnem boji podret namere nasprotnikov. Kako živo pa tem segajo nove volitve za kožo, vidi se najbolj iz tega, da nemški konstitucionalci, ki zmirom in povsod črtijo naš domači jezik kot „pavrsko špraho“, razpošiljajo zdaj na vse kraje tudi — v slovenskem jeziku! Naši ljudje pa vedó, kaj pomenijo te limanice, in zato se moremo nadjati gotove zmage.

— (V poslednji seji deželnega odbora) je bilo sklenjeno, da se v deželno gozdarsko šolo v Šneperku na Notranjskem sprejme en učenec z deželno štipendijo 180 gold. Prošniki, ki so izdelali nekaj let gimnazije ali spodnje realke, ali ki so vsaj normalno z dobrim vspehom končali, in ki so trdnega života in zdravja, naj pošljejo v 14 dneh svoje prošnje deželnemu odboru v Ljubljano.

— (Revničim učencem in učenkam) se bode v nedeljo 10. dne t. m. ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani delila od rodoljubnih in milosrčnih gospá in gospodičin izdelana zimska obleka, ktero je, kakor prejšnja leta čitalnica, zdaj vže drugo leto oskrbelo katoliško društvo, kteremu je došlo zdatnih daril v denarju in v blagu. Prijatelji in prijateljice milodarnih podvzetij so vabljeni, da pridejo k tej delitvi. Odbor.

— (Cerkveno petje.) V petek 8. dne t. m. v stolni cerkvi ob 10. uri: Instrumentalna maša od Fr. Wittta op. 11, gradual od Al. Jelena in ofertorij od dr. Fr. Liszta. V nedeljo 10. dne t. m.: Instr. maša od K. Kempter-ja, gradual od Ant. Förster-ja in ofertorij od J. Trnke.

— (Dramatično društvo) je kazalo v zadnjih dveh predstavah 28. novembra in 3. decembra, da ima v svojem repertoiru mnogo mikavnih iger, ter da ga podpira tudi mnogo nadepolnih, deloma pa tudi vže dobro izurjenih predstavljalk in predstavjalcev. Občinstvo je pa tudi mnogokrat pokazalo svoje zadovoljstvo predstavam. Vršile ste se igri „Rdeči lasje“, „I. II. in III. poglavje“ in pa komična opereta „Vino, žene, petje“ tako, da je občinstvo jako zadovoljno zapustilo gledališče. V drugi igri pa se je posebno odlikovala gospodičina Erbežnikova, ktera je izvrstno delala koketno vdovo, in pa gosp. Schmid. — V opereti gospá Odijeva z „Elizo“ entuzijazmirala občinstvo tako, da je želja se razodevala enoglasno, naj bi jo kmalu in večkrat videli na narodnem odru. — Dne 3. t. m. se je pa v spomin rojstnemu dnevu Francetu Preširnu predstavljaj „Krst pri Savici“, dramatičen prizor s pet-

jem in živimi podobami, in pa „Štepan Šubič“, igra v dveh dejanjih. Žive podobe so bile jako lepo vredjene; predstavljal se je pa „Krst pri Savici“ vže prejšnja leta bolje. Obžalovali smo zeló, da pri tej predstavi ni sodeloval gosp. Graseli. Gladko se je vršila zgodovinska igra „Štepan Šubič“. Občinstvo je to igro sprejelo s živahno pohvalo, ktero so si predstavljanci tudi zaslužili. Odlikovali so se posebno g. Schmid (Štepan Šubič), poleg njega pa gospodičina Podkrajšekova (sopruka kralja), g. Jos. Noli (kralj Bela) in pa g. Šušteršič (Mongolec). Gledališče je bilo čez in čez polno.

— (Čitalnica) je s svojo prvo „besedo“ jako zadovolila obilo zbranim udom. Humoristično berilo predsednikovo in lepo izbrano in izvrstno izvršeno petje pod vodstvom g. V. Valente izbudili so živahno pohvalo, ki je vrhunec dosegla v krasnem zboru velike muzikalne vrednosti: „Jadransko morje“, po kterem ni mirovalo občinstvo, dokler se ni vdrugič pel. — Na gledališčne igre v čitalnici pa ne moremo pokladati one ostre mere, s ktero merimo igre v javnem gledališču. Smeha kratkočasni igri je vendar bilo obilo.

Gospode volilce ljubljanskega mesta

podpisani odbor vljudno vabi v petek, to je, 8. dne tega meseca popoldne ob 6. uri v čitalnično dvorano, kjer bode za skušnjo volitev dveh poslancev za deželni zbor, da se izvé, v ktera možá se stavi največ zaupanja za to poslanstvo in se volita potem 14. dne tega meseca. Želeti je prav obilega vdeleštva.

Odbor narodnega društva „Slovenije“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Govori se, da državni zbor bode sklican na Dunaj 27. dne t. m., tedaj brž po božiču, in to posebno v ta namen, da ministerstvu za četrto leta dovoli denarja po nabiranju davkov. Poka pa še drug čuden glas po ustavoverskih časnikih, namreč ta, naj državni zbor si po tej poti zagotovi zastopnike v dunajskem „reichsrathu“, da, če po direktni volitvi izvoljen poslanec ne bi hotel v „reichsrath“ iti, bi namesti njega tisti vstopil, ki je za unim največ glasov dobil. Naj razjasnimo to nemčursko silovitost z enim izgledom: V okraji novomeškem — na priliko — je z 205 glasovi izvoljen národni poslanec A, 25 glasov pa je dobil nemčúr B. Ako bi poslanec A ne hotel iti v državni zbor, se pokliče potem B. — Po celem svetu in v nobenem parlamentu ni take sleparije; če bi se še to zgodilo po sili centralistov v Avstriji, potem bi odkljenkalo ustavi in absolutizem nemčurski nastopi!

Iz Galicije. — Vsi časniki in še celó „Dziennik Polski“ so poslednje dni začeli pisati zoper sedanje ministerstvo, ker Poljakom ni hotelo posebne pogače peči. Vsi kričijo zdaj soglasno, da ne za las ne smejo gališki poslanci odstopiti od resolucije deželnega zbora. — To je res, da Auerspergovo ministerstvo ne mešetari zdaj več s Poljaki; al kmalu pride morebiti zopet čas, da se začne mešetarija. Če namreč „ustavoverska“ stranka zmaga v deželnem zboru moravskem, gornjeavstrijskem in bukovinskem, potem se ministerstvo ne bode zmenilo za Poljake; če pa „ustavovercev“ ne pride dosti v „reichsrath“, potem bode ministerstvo spet lovilo Poljake in jih bode — dobilo.

Kursi na Dunaji 5. decembra.

5% metaliki 59 fl. 25 kr.	Ažijo srebra 117 fl. 60 kr.
Narodno posojilo 69 fl. 5 kr.	Napoleondori 9 fl. 34 kr.